

Изази Суботом.

Цијена:
 За ЦРНУ ГОРУ за годи-
 ну ф. 6, за по године ф. 3,
 за четврт године ф. 1 и
 50 новчића.
 За АУСТРО-УГАРСКУ
 за годину ф. 6, за по год.
 ф. 3, за четврт године ф.
 1 и 50 новчића.
 За СРБИЈУ за годину
 ф. 7 за друге земље ф. 8.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

НЕЋЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплата шаље с
 плаћеним писмима и
 средњоадминистрацији
 Црногорца на Цетињу,
 може се и картом у
 ницом на пошту у Ко
 Дописи шаљу се уреди
 тву. Рукописи се невраћ

За огласе плаћа се
 реда 5 новч. За огласе
 и на дуже вријеме има

Телеграфске вијести.

Бечки „Кореспонденц-бир“ јавља:

ЦАРИГРАД, 6. Јулија: Тарифи-
 паша наименован за министра спо-
 љашњих послова, мјесто Сафет-
 паше, који је одређен за министра
 грађевина. Предстоје и друге знатне
 промјене. — Руси иду с великом си-
 лом на Бајазит. Руси заузели Ки-
 стенце.

БЕЧ, 7. Јулија: У Цариграду је
 велика криза. Абдул-Керим и војени
 министар збачени. Осман-паша на-
 менован главнијем командантом. И
 друге промјене предет је. Из Бука-
 решта јављају: Руси заузели Черну-
 воду; Турци напустили железницу.

ЦАРИГРАД, 8. Јулија: Ратни
 министар збачен. Мехмед-Али-паша
 предузимље од Абдул-Керима главну
 команду.

Цетиње, 10. Јулија.

Догођаји на јевропејском руско-
 турском бојишту развијају се по
 хришћанску ствар тако повољно и у
 толико мјери по руско оружје успје-
 шно, да су Турци толико упренашени
 и потрешени, да су им све ратне
 основе потпуно помршене и да у тој
 снашавшој их забуни налазе мане у
 највишој војеној управи, прибјегава-
 јући испразнијем ерествима збацивања
 главног командата своје војске и ње-
 зина преставника у влади, сарашћера.
 Турска највећа узданица, Абдул-
 Керим-паша, кога су Мађари обожава-
 ли почасном сабљом подарила, неоправ-
 до наде, која се у њега са свијех
 страна полагала. Од његове свечане
 заклетве Султану, да се «неће није-
 дан Рус преко Дунава жив повратити,
 што неће погинути и у њему се уто-
 нити или се дати заробити», — по-
 каза се као варљиви сан. Несамом да
 по свом обећању и увјеравању, неби
 у стању ма и најмање сирјечити да-
 љи прелазак Дунава, него мораде туж-

нијем срцем виђети, ће му у непри-
 јатељске руке паде велика тврђава
 Никополје са 6000 људи, и два паше
 мноштвом топова и ратне спреме,
 осим што Руси једно за другејем у-
 зеше Бијелу, бугарску престоницу
 Трново, а по том Габрову, и
 балканске кланце до Шипке, управ-
 као што ми после заузеха Бијеле и
 предказамо. Заузећем кланца Га-
 брово-Шипка пробине Руси и
 другу обрабениу линију Турака, управ-
 као што им претргоше прву на Ду-
 наву, тако да даљем продирању Руса
 према Дреновољу треба само довољно
 убојне снаге и ратнијех потребћа, у
 чем ваљда Руси неће оскудијевати, и
 око су у том погледу на азијатском
 бојишту изненадили саме душмане у
 мисли, по којој није могао никада нико
 ни посматрати да ће Руси ради бројне
 недораслости испод сама врхуња своје
 циљни спасти на подножје и почетну
 тачку својих предузећа, неустивни у
 вјетар огњи све жртве и вјојска
 дјела своје војске. Керим-паша као
 да бијаше жао, дати се истиснути из
 његова првобитнога положаја и нео-
 корисивши се пробитцима, које му
 пружа турски тврђавски четверокут
 међу доњим Дунавом и Црним
 морем; по ово дјетињасто јагмење
 око ових тврђава, осим што му до-
 несе губитак балканских положаја,
 учини, те му је овај тврђавски чет-
 верокут постао правом клопком за сву
 његову дјествујућу војску, којој се
 Руси сваки дан са свијех страна бли-
 же под нос привлаче, док је у од-
 судну битку неприсиле или у тврђаве
 поубијају, те тајем прије и лакше на
 клигулацију присиле. Кор, што са
 сјевера, из Добруче дјествује нај-
 сјешније напредује, те је већ заузео
 стратегијски важну линију Црнав-
 да-Кистенце, скупа са «тројанови-
 јем бедемима» који се у том правцу
 пружају и у које су Турци толке
 наде полагали, да ће «Руси прво сви
 у грозничавој Добручи поскапати него

што ће «трајанове бедеме» превалити». Заузећем Црневоде и Кистенца те
 железнице, која ове градове спаја,
 пала је и та нада Турака, тако да је
 сада Русима отворен пут до Варне,
 Шумле и Силистрије, то јест до
 положаја турске војске, који су већ
 притијешњени и са југозапада лијеви-
 јем крилом оне руске војске, што је
 код Ситова прешла Дунав, и већ код
 Разграда прекинула железницу, што
 спајање Руччук и Шумлу са
 Варном. Хоће ли сада руска војска
 ове турске положаје одма форсирати,
 нападати или ће их свуна са тамош-
 њим тврђавама просто блокирати, а
 другом војском Балкан пријећи и пут
 Цариграда ударити, то ће се за који
 дан знати. Свакоако има за овакви
 план доста изгледа.

При оваквом стању ствари мо-
 рало је Турке забунити и министре
 на њиховијем столицама потрести а
 главног командујућег Абдул-Керима
 са његова војсководеког негаза обо-
 рити. Шта ће сад Абдул-Керим са
 својом почасном сабљом урадити,
 и хоће ли је у трње посадити, то ће
 ваљда он знати. По конзеквенција
 изискује, да му је преварена браћа Ма-
 ђари, који нијесу смјели зборавити,
 да «невала свец» прво вечерња тор-
 жествовати, замијене чим другејем.
 Значајно је, што нам телеграм из
 Цариграда јавља, да за наследника
 Кериму доласи наш Морачки Мех-
 мед-Али-паша. Црногорска школа
 даде сто Турцима и другог мушира.
 Муктара у Азији, а Мехмеда у
 Бугарској. Ми сами незнамо, колико
 Турци цијене нашу, који сврши при-
 вична искуства на «Карадагу», и ко
 прође кроз нашу ватру! Паша, који
 од нас однесе живу главу, има одма
 изгледе за «садразаметво» и «сераш-
 ћерство». Ни то неће бити Црној
 Гори на срамоту. Турци у том по-
 гледу и нештају дотачнога нашу,
 како је он из Карадагу прошао и ко-
 лико је војске изгубио, од њега се

тражи, да је живом главом ум-
 као. Па најпосље, ко ће рећи, да
 Стамболу знаду, што се је
 Мехмед-Алије и његове војске
 Морачи догодило. Тамо није ни
 контролисао, а сам паша и њего
 штопија ваљда неће себе тужити
 опасности «свиденог гајтана» излага-
 дочим се опет нашијем као непри-
 тељскијем извјештајима неможе в-
 ровати. И тако је Мехмед-Алији пош-
 за руком, да се влади у највећем
 штељу представи и стече право
 «садразаметво». Могуће, да је ње
 помогло и то, што је некада б
 пруски ђанерал, Блум. Како већ б
 ло, ми се немамо разлога љутити
 тај султанов избор, само би смо ж
 љели, да и с браћом Русима сте
 снакве лаворике, као што их је ст
 као у нашој Морачи, на макар он,
 и великим везаром постао.

Свијет о најновијем нашије побједама.

«Народни Листи» у последњем бро-
 под насловом: «Недостижно јунаштво
 црногорско»:

«Нећемо порицати да смо не ма-
 страх имали због Црногорца; али зв-
 језда њихове храбрости свијетли још, и
 јасније него ли досад. Бијесно варварст-
 турске хџеде се светити на том соко-
 ском племену славенском за све смрти
 ране које им руси навјеште, као и за о-
 срамоту, да тако мала војска, као што
 црногорска, прошле године зне сјајне и
 бједе над армјадом Дервиш-паше доб
 Знајући, да се дан страшнога, давно з
 служеног суда и крај њиховом безбожн
 господарству у Јеврони ближи, хћен
 Турци још последњи пут своју нечовје-
 ну природу показати и све оно унашти
 што бар њиховој свирјепости у руке паде
 Уступајући са страхом испред Руса, б
 цише се као вуци на Црну Гору и са т-
 стране покушаше да своје смртно оруж
 у само срце те најмање славенске зем-
 убуду».

Расправљајући, како би непријатељ
 ликовали, да је Турчин Црну Гору покоси
 наставља овако:

ПОДЛИСТАК.

ГОВОР

ПРЕДСЈЕДНИКА СРПСКОГ УЧЕНОГ ДРУШТВА.

Стојана Бошковића,

приликом отварања главног скупа ученог друштва
 12. Јунија 1877. у Биограду.

(Продужење).

Код нас тек што је зора слободе у
 првом устанку гранула Србији, а већ се
 јавља Доситије и прва главна школа у
 Биограду. Посље пронасти у 1813. години
 тек што се услед другог срећнијег устан-
 ка државна моћ Србије почела утврђивати
 излази на обзори звјезда предходница
 књижевност народна, Вук Караџић водећи
 за собом јато вршнијех ученика и следбе-
 ника. Истина, Доситијева и Вукова радња
 условљена је и потпомогнута била угод-
 ним књижевним приликама изван граница
 Србије. Но неможе бити спора, да им је
 големи значај и утицај књижевног рада
 утврђен развитком државе српске у кне-
 жевини. На кад се доцније умножењем
 школа и придолоском интелектуалне снаге
 с оне стране Саве и Дунава, ће се већ
 равније уз «Српску Матицу» књижев-
 ни покрет ширно, осјетила и у књижевини
 потреба једнога научног средишта, које
 би државом потпомогнуто било; тада се
 за прве владе кнеза Михајила састави у
 Биограду први пут «Друштво српске
 Словесности».

Познато је на каквим је узавим ос-
 новима и с каквим скромним средствима
 одпочело и водило друштво своју радњу
 за првијех година. Па и радна књижевна
 и научна снага била му је још веома слаба
 програм нејасан и неодређен, начин и пут
 неудесан, неутрвен, — готово све још у
 зачетку. Тек од политичког преобрајања
 наговјешеног и предузетог од 1858. год.
 познало се неко веће кретање и на про-
 свјетном и књижевном пољу, па и рад
 «Друштва срп. словесности» нешто је окр-
 вљено. А од ово десетину година амо у свеви
 са реформом штатута и са боље одређе-
 ним задатком и подјелом научног рада, а
 уз све то још и повећаном материјалном
 потпором од стране државе почело се наше
 друштво боље примичати ка вршњи свога
 правог позива. И за ово доба јавља се
 према приликама доста угледан рад и кре-
 тање његово по свима гранама наука и
 умјетности, које су му и како су му по-
 следњим уређењем означене, а на име
 самосталнијим научним истраживањем у
 филологији, политичкој и књижевној исто-
 рији, археологији, и етнографији, друш-
 твеним и природним наукама. Сада се већ
 може а да се непремаши, с разлогом твр-
 дити, да срп. учено друштво стоји сараз-
 мјерно и приближно упореду са научним
 академијама у другејех већини и напред-
 нијех народа, а истиче се угледно и часно
 међу сличним садругама сроднијех нам по
 племену или по историјској судби народа
 а нарочито јужнијех Славена.

Са измјенама и допунама које ће
 вам се, господо, према вашим напјерама
 и одлукама за преуређење друштва сада

на претрес изнијети, можемо се надати,
 да ћемо отворити пут за даљи, живљи, о-
 билнији, интезивниједрији и научно боље
 измјерен рад у корист умнога и моралног
 друштвеног и државног унапређења нашега
 народа.

Но све наше жеље, сви труди за бржи
 и сјајнији развитак наука и књижевности
 српске, имаће слаба успјења, докле се гођ
 неизврши велико и главно дјело народно,
 ослобођење и уједињење Српства. И у ја-
 ком тијелу вену и губе се силе, ако су му
 поједини удови везани, осакаћени, одсе-
 чени. А да како ли ће живјети и напре-
 довати слаб, од многијех унутрашњијех и
 спољнијех криза кроз вјекове саломјен и
 раздвојен организам малог народа, као
 што је наш? Шта ће бити од орла, ако
 му се изломљена крила неопруже, ако му
 перје непорасте? Шта ће бити од Срп-
 ства, ако би по несрећи дуго још остало
 раздијелено главним гранама и крајевима
 својим од силнијех туђина притиснуто,
 на мало по мало и цијело поплавлено?

И.

Ова и слична питања морају се у да-
 пашће доба више чини ми се во икада и-
 стичати свакоме свијесном Србину, који
 земљу и народ свој љуби свом топлином
 и енергијом душе, испуњене предањима и
 споменутима велике наше прошлости. Они
 морају непрестано бити пред очима и др-
 жавницима, књижевницима, научњацима,
 војницима и грађдима, свеку народу
 српском.

Све што је једном народу најмилије,
 најсвегије, што га од другејех народа од-
 ликује и чини самосталним и корисним

члапом човјечанства, — све то стоји нам
 још једнако на коцки. Тешке напасти по-
 литичке и културне кризе, које нас још о
 Душанове смрти прате, трају и сада је
 нашо, јављајући се кад с већом и ма
 њом силом, у једном или другом облику
 како то собом доноси историјски развитак
 јевропског човјечанства а нарочито суспен-
 дијех нам народа. И у таким приликама
 чиними се, још нам може бити спасени
 само тако, ако су нам очи, ум и срце не
 dostatно обрнути једној те једној главно
 и животној тачци, ако нам је сва морал
 на и материјална снага уложена за ос-
 тварење једне велике мисли, која нам је
 од ђедова, од косовскијех, мишарскијех
 каменичкијех и таковскијех јунака ка
 најсветији закон остала, — мисли о ослобо-
 ђењу и уједињењу Српства.

Да се ова мисао оживотвори, да с
 бар прокрчи пут њезином најскоријем и
 вршњавању: у тој смо тежњи и пољећел
 у помоћ нашој мученичкој браћи у Босни
 и Херцеговини. Није нам овђе позив д
 пресуђујемо, да ли су спољне околности
 биле за то удесне. То готово није стајало
 у нашој власти, а о томеће још и потоњи
 догађаји имати да кажу ријеч. Но при-
 лике и одношаји између појединијех ода-
 вна раздвојенијех грана и земаља српски
 јех на балканском полуострву небијаху
 никада прије тога повољнији. Босна, Хер-
 цеговина, Стара Србија па и Бугарска
 пружаху руке својим сестрама Србији и
 Црној Гори, приклињајући их за помоћ.
 (Продужиће се).

«Али неколико часа црногорског ју-
пта уништи све пуне жеље и слатке
непријатеља славенских. Дани 20 и

Јуна п. н. сјахне на вјекове у исто-
ни славенској као дани, у којима хра-
б-т наше предрате браће Црногораца по-
ди трипут већу силу огорченог варвар-
а турског; као дани, у којима је хра-
бет и јунаштво црногорско, већ толиким
јним побједама прославлено, надвисило
и себе и испунило са особитим дивле-
м и само срце душманско. Још к тому
ља рећи, да су Црногорци војевали и
бједили тако јуначки као икад досад.
в-ропа незна узвишеније слике личне
храбрости, ратне неустрасливости и народ-
т благослова, као што од вајкада Црна
ра показује. Кад пак данас кажемо,
су Црногорци своје особине и дјела с
јима се вазда прослављаху надвисили,
нам онда ничег другог неостаје, по да
у чуђењу поклонимо тој људској узви-
ености. Да, васцјело Славенство узноси
слави оне јунаке, који немају на свије-
себи равнијех, ван себе самијех. Гле,
рода, који у савременом човјечанству
ма себи равнијех у јунаштву!...

Одеудни час кудну. Обрана домо-
вне зависила је од прве битке. Велики
је нађе велике мужеве. Крв црногорска
испламти се и ускени на дјела, због ко-
јех се сам Бог зарадовати мора. Око
1.000 Црногораца имајући пред очима
тоју домовину, своју породицу, част и
таву своју, — бацило се на 40.000 Ту-
ака Сулејман-паше, и показа у својим
едовима див-јунаштва, која цијели сви-
т потресају, већ девети дан стајаше та
ала чета црногорских јунака у ватри
епрекидној, душманска сила потисла ју
з обе стране и опколоти ју шаше; —
ли Црногорац непознаје умора, никаква
граха; негова моћ, одважност и јунаш-
во расте са опасношћу, божанствено о-
ушевљење распламти се у њему, кад
у са свијех страна ужае и погибао прети...
уна четвртина војске Сулејманове би
андаром црногорским уништена, остатак
ак гоњен и изгнан на земљиште арба-
ашко; а у већељу у вече небјеше у јунач-
ој, светој земљи црногорској ни једног
урчина крвника!...

Радосно клицање разлеже се по ци-
елом Славенству, најилеменијати понос
испунио је срца наша, да су ти недостиж-
ни, божанствени јунаци браћа наша; а
зад овај израз своје најсрдачније љубави
као и најтоплије дивљење јуначким ско-
цима на стијенама црногорским шаљемо,
тобе нам нова вијест радосна, да је и
Бехмед-паша од малене чете црногорски-
ех јунака са свим уништен био!

Истијем значајном пшшу и други че-
ли листови, тако «Посел з Прахи» пишу-
ли чланак «Црногорски лавови», вели на
послетику:

«Поједине подробности тих бојева,
оје морају ратни летописи за највјетли-
и углед јуначке храбрости и силне љуба-
и према домови (биљезжити, биће
једно највјетли лист не само повјеснице
рногорске него у опште Славенства ва-
дјелог. Нема у савременом народу словен-
ком храбријег од Црногораца. Славен-
тво се поноси храбријем јуначима црно-
орским и данас се разлијеже по свим кра-
евима. Ње се славенски звуци чују, хра-
брим соколовима на врлетној стијени гро-
мовито: «Живјели!»

Под насловом «За Црногорце» пише
чувени Славенин и руски публициста, гос.
Нил Попов следеће:

Тешке и несноне дие преживјела
је Црна Гора у последње вријеме. Беспри-
мјерни и у самој ратној историји, нападај
издржа да малена земља, невидели при
том ни одкуда несаме никакве помоћи но
поднашајући и искушења покровитељскога
коварства велике сусједне државе. Поеред
сриједи Црне Горе удари турска војска, у
које састав бијаше унишл и сама султа-
нова гарда и која је од речене покрови-
тељице добивала све потребе и корисне
савјете. Но народ, састојећи из 120.000
душа, у што се рачунају и одраели и
дјеца, и мужеве и жене, нападаше са раз-
нијех страна три војске, у скупу којих се
нахођаше до 70.000 војника, — и мало-
бројно али јуначко хриетјанско племе поби
и рашћера муслманске чете. Ми стајасмо
свједоцима томе великом појаву, кога ћеш
залуду тражити у цијелој историји борбе
Јевропе са Азијом. Том пригодном Јевропа,
будући сваки дан вријеђана лажљивијем
представницима њезина међународнога пра-
ва, бијаше освећена том самом, Црном
Гором, презриваном од те саме диплома-
ције. Но каквијех жртава, каквијех стра-
дања стајала је та победа?

Ако је течајем двонећлијих бојева
погинуло Црногораца и десет пута мање
него Турака, то је тај губитак при свем
томе учинио страшно пустош у редовима
овога узорнога али малобројнога племена.

Колико обитељи лишило се својих отаца
и синова?

Колике тешке невоље падају на њи-
хове удове, које имају да одхране Црној
Гори нови нараштај ироја из сирота, што
остадоме иза погинулијех у тој крвавој
борби! Колико ли је села разорено на путу
тога нападаја! А крај тога колико је јоште
разоренијех херцеговачких обитељи при-
мила Црна Гора у закрвље својих голијех
стијена! Све те страдајуће душе вапију за
помоћи, дочим су средства саме земље и
њезине владе у такој мјери оскудна, у
наквој је величини дух њезинијех станов-
ника. Хоћели руски народ, руско општи-
ство оставити без сваког саучешћа, без
сваке помоћи ово узорно племе! Не; тамо,
ће се силју награде за личну одважност
појединијех лица за смјеле нападаје на
душманске оклопаче. Ње се већ унапри-
јед брине за судбину рањенијех и спрема
се за њих стотинама уочишта болница, ће
су за судбину удова и сирочади забављени
и влада, општества и други заводи, ће се
и сам рат започео не ради искључиве ко-
ристи своје земље, но ради заштита јед-
новјерника и сународника, — тамо ће се
наћи и скоро помоћ за црногорско стра-
дање. Руско општество чинило је покр-
твовања за обитељи Херцеговаца и Бош-
њака, кад год г. 1875. усталоше проти сво-
јим угњетачима. Оно је повећало своје
жертве и послало је из своје средине ти-
суће добровољаца, кад год Србија и Црна
Гора усталоше за потлачене.

Сад је сва руска војска прешла Ду-
нав, да освети крв невинно погинулијех
у бившем покољу Бугара, да даде слободу
њихово отачеству, и руски је народ суд-
јеловао преко «Славјанскога благотвори-
тељнога општества» при оборужавању бу-
гарских дружина и снабђена је аген-
те тога општества не малијем и ако још
за цијел недовољнијем повчанијем сре-
ствима и потпором осиробелијех у Бугар-
ској обитељи. Руско општество ће, на-
послетику, и сад бити доследно у својем
дјелима. Црногорци, савезници Руса,
још од времена Петра Великога,
неказаше својем најновијем поб-
једама огромну услугу руској вој-
сци; јели могуће да ће остати без
опште помоћи од стране рускога
народа!

Данас Московљани присуствоваше
благодарственијем молитвама за побједу
одржави Црногорцима; чувства, заданута
вјетром, нека поткријепе они добрим дјелима.
16. Јунија 1877.

Нил Попов с. р.

Ст. Пушкин.

Шузелкина «Реформа» пише
услед црногорских побједа ово:

Мали народић Црне Горе онет је, као
што сад оширили извјештаји свједоче, у
цијелу реду страшнијех бојева извојевао
највјетлије побједи. Нападнути тросе-
надмоћи већ на своје земљишту, Црно-
горци управ са античком храброшћу по-
сјаше земљу лешинама непријатеља, а пре-
живјеле са крвавијем главама очистиле
са свога земљишта. Ове величанствене
побједи тога малог народића стале су га
додуше великијех жртава, но он стече
себи вјековиту славу. То мора сва-
ко знати и сачуватовати, ко има
ишто мисли за правичност и сло-
боду и ишто срца у грудима. То би-
јаше свако чувство згрожавајући призор,
ће наши слободоумни лажци причаху већ
триумфално о «казнењу», «сатрвењу» и
«уништењу» народа у Црној Гори, само зато,
јер је он славенски. Докле су славо-
ждери памет пагубили, показују тијем,
што турски заповједници и војска им, коју
у црногорскијем брдима стиже крваво
искуство, одлазе на Дунав, на Балкан и
у Тесалију!

«Политика» овај честити и достојни
орган племенитога и за црногорски народ
неограниченијем симпатијама обузетог че-
ског народа, повраћа се још једном на
ствар великијех успјеха нашега оружја у
последњијем бојевима те међу осталим вели:

«Ми смо на овом мјесту чим нам стигоше
прве вијести са Цетиња говорили о слави
јем бојевима за ослобођење, које бише Црно-
горци са толико сјајнијем успјесима проти
много надмоћнијој упадачкој војсци. Онда
дрзнула се туркофилска штампа, да пори-
чи побједи Црногораца. Турци су се сједи-
нили, рекоше нам они, и отишли у Под-
горицу, да сдвлан најкраћим путем крену
на Цетиње. Но прође дана, прође и веће-
ља, без да се још и гласка чује о воје-
ној шетњи побједоноснога војсковође Сулеј-
мана. Кнез Црне Горе, рекоше, да се обра-
ти у Беч са молбом ради интервенирања,
и да је аустријска влада уложила свој
дипломацки глас проти продирању турске
војске, јер бијаше дознала, да ће Италија
послати помоћ Црној Гори. Ми данас знамо
потпуно, да се сва ова разлагања, која

недржасмо ни часа озбиљнима, оснивају
на тенденцијозној намишљотини. У истину,
турска је војска учинила све, што је мо-
гла, да дошеће на Цетиње, но њезина сила
сломи се о јуначки одпор славенских
соколова Црне Горе. Да је Сулејман-
паша и шћеран из Црне Горе, за-
хваљују Црногорци само и једино
својој храбрости.»

Д О Н И С И.

ПЕТРОГРАД, 27. Јунија. — Кад оно
прије некога времена туркофилски органи
почеше растурати гласове о побједама
турским над Црногорцима, од кад Турци
унесавиши тајни у Викитић, стадоше про-
дирати даље у Црну Гору — онда јавно
мњење у Петрограду бјеше готово на сва-
коврсне жертије у корист Црне Горе. Многи
мишљаху е ће Турци доприти до самога
Цетиња, те почеше зборити да би требало
употребити сва средства, све начине само
да се избави то јуначко гњездо српске
слободе. Почеше чак призивати Аустро-
Угарску, да спасе Црну Гору! Али ко
је иоле био познат са условима борбе,
што се свршавала на границама црногор-
скијем, ко је знао историју Црне Горе,
њезину славу прошлост и јуначка дјела
њезинијех синова, даље ко је познавао
добро Турке и њихову крајњу неспособ-
ност — тај није могао посумњати ни за
један тренутак, да Турци неће моћи учи-
нити никаквога успјеха у Црној Гори.
Црногорци су умјели дочекати и разбити
далеко већу силу турску, него што је
војска Сулејманова и Али-Сајиб-паше. И
заиста ови се последњи нијесу варали. Ми
сада знамо, да су Турци рко пострадали
у Црној Гори и да су морали сасвијем
очистити црногорско земљиште. Шта више
пријатељи наши тврде, да ће Црногорци
скоро из обранбеног стања пријећи у ове-
нзиви и напасти Турке са свију страна.
Такви гласови наново су оживили наду и
код овијех, који су већ очајавали о бу-
дућности Црне Горе и цијелога Српства.
Наново се започеше збори о јунаштву
црногорскијех соколова и о грдној погубији
турској. То и прелазак руске војске преко
Дунава још више утврди вјеру о сјајној
улози Црне Горе у садашњем рату: и
најгори скептици престадоше већ сумњати
е ће Црна Гора моћи и умјети извршити
свој историјски задатак, свој величанствени
позив одређени јој временом и околности-
ма. Да помогне Црној Гори и њезином
тешком послу — овјешње «славенско
добротворно друштво» ријешило је 24. о.
м.*) да пошаље и послало је у Црну Гору
20.000 рубаља. А за данас «Друштво»
приређује вечерњу забаву у љетниковоу
великога кнеза Константина Николајевића.
Данас се управо навршује стотина година,
како је тај љетниковец уређен и назван
Павловскијем те му и прослављају прву
стогодишњицу. «Друштво» је нашампане
позиве раздавало публици свуда и по у-
лицима и по црквама. Позиви су написани
врло ватрено. Надам се, да ће публике
бити врло много, те да ће и прилога бити
доста, и ако облаци, што се по небу муте
плаше многе те им неће можда дозволити
да иду на забаву. Али ма како да буде
ми смо свакојако јако обвезани «Друштву»
и изјављујемо му своју топлу благодар-
ност за његово својеко заузимање и брацко
помагање.

Са бојишта нам свакога дана теле-
грами и дописи јављају о ријетком јуна-
штву рускијех официра, особито морскијех.
Имена Дубасова, Шестакова, Скридова,
Нилова и т. д. спомињу се свакога дана,
а и вама су ваљда већ добро позната. Али
осим јуначкијех подухвата тих поједи-
нијех хероја и цијела војска учинила је
тако једно дјело, да јој се морају дивити
и сами непријатељи њезини. То је прела-
зак преко Дунава код Синтова. Тај прела-
зак на мјесту, ће су га Турци најмање
оčekивали, замисљен је и извршен тако
генијално, да ће он остати на свагда као
најзнатнији и најславнији епизод у да-
вашњој руско-турској војни. Па онда ри-
јетко јунаштво, енергија и неустрасливост
рускијех војника при прелажењу преко
Дунава још су већма увећали тај вели-
чанствени призор а задала су велики
страх Турцима. Глас о прелазу руске
војске преко Дунава изазвао је овђе опћу
радост и весеље: цијела варош била је
дјела три дана 16. 17. и 18. о. м. укра-
шена заставама. Новинари и дописиваци
неумију већ да се нахвале вјештини ру-
скијех војсковођа и храбрости официра и
војника. Но ако је глас о прелазу преко
Дунава изазвао радост овђе и свуда по
славенскијем земљама — на другијем је
мјестима — у Бечу, Пешти и Лондону —

*) Тој дане «Друштво» празноvalo
у спомену великога чешког реформатора
бана Хуса.

он изазвао јако узбуђење. Инглези и Ма-
ђари бјесне у своје лудоме заносу и не-
знаду шта да чине да би саслали Турку.
Инглешки премје, као што ваљда знате,
тражи свима могућијем начинима и сре-
ствима повода да помогне Турцима: али
су му сва усилвања до сада остала без
успјеха. Напредовање руске војске он не-
може да задржи. При том лордови Дерби
и Салисбери никако недијеле с Викон-
филдом његове «воинствене» назоре и не-
пристају да разријеше 10 милиона фунти
стерл. на војене потребе. Опозиција пак
на челу које стоји Гледстон још је више
против рата са Русијом него ли и нају-
мјеренији министри торијског кабинета.

Прије неколико дана овђе је био знаме-
нити инглешки филантроп и велики при-
јатељ ослобођења балканскијех народа од
турског јарма г. Фарлеј, писац многијех
књижица и чланака о стању Хришћана на
истоку и о трошности турске царевине.
Он је тражио помоћи од рускијех науче-
њака, да боље упозна своје земљаке са
Русијом и Русијма. Фарлеј позива руске
науचेњаке да и сами пишу чланке у ње-
говвијем новинама, јер они боље познају
своје отачаство него ли Фарлеј или други
какав Инглец. Уз то Фарлеј тражи још и
повица, јер на први мах мисли, да своје
новине даје бесплатно члановица парла-
мента. Фарлеј мисли, да ће и политика
инглешка узети сасвијем други правац
пошто се Инглези ближе упознају са Ру-
сијом. Ми му од своје стране можемо по-
желити свакога успјеха.

Проноси се данас глас, да су Руси
узели некаваштву бугарску престолницу
Трново, али се тај глас још официјозно
непотврђује. (Потврди се. Пр. Ур.) Но да
ће Трново одмах пасти Русијма у руке нема
никакве сумње. П. О.

На изјаву лорда Росла, инглешког
посланика, да Инглешка неће допуш-
тити, да Руси посједну Цариград,
рекао је Бисмарк, да он напротив жели
да Руси у интересу што бржег завр-
шетка рата што прије уђу у Цар-
иград.

Племенита браћа Чеси у велико
скупаљу и шиљу нам добровољне при-
логе за рањене Црногорце. Живили! —

Телеграм „Кореспонденц-биоро“.

(При свршетку листа).

БЕЧ 10. Јулија: Из Цариграда јављају,
да је Осман-паша 8. о. м. одбио нападај
Руса на Плевну. Муктар сузбоа десно
крило руско код Кедиле и затим по-
мичао свој стач 1½ сат напријед? Из
Петрограда јављају званично: Руси
побине 5. о. м. 1500 Турака близу
Селви и заузоше 7. о. м. кланце од
Шибке. Турци побјегоше без битке
западу, оставивши 3 заставе и 8 топо-
ва. — Генерал Гурко је још 7. о. м.
заузео Казанлик, (стратегиски важно
мјесто) близу Шибке. —

К њ и ж е в н о с т.

„Причања Вука Дојчевића“.

скупио и сложио

Стјепан Митров Љубиша,

издаје уредништво «Српске Зоре».

На жељу многијех нашијех пре-
латника, ми се ово одважио да изда-
јемо «Причања Вука Дојчевића» осим у
листу и у засебној књизи.

Ово ће дјело излазити свака два мјесеца
у свескама од два табака, на малој осмини.

Како би ово дјело у широј вашој пу-
блици, а нарочито оној у источнијем на-
шијем прдјелима разумљивије било, та
смо са поштованијем писцем уговорили, до
издамо уз ову књигу, и то са последњом
свеском МАЛИ РИЈЕЧНИК, у ком ће све
воле теже и непознатије ријечи растума-
чене бити.

Цијена је једној свесци 20 новчића,
а гг. скупаљачима и комисионарима дајемо
20% рабата.

Изашла је из штампе III. свеска дјела
«ПРИЧАЊА ВУКА ДОЈЧЕВИЋА», скупио
и сложио Стјепан Митров Љубиша.
Цијена 20 новчића.

Ова свеска може се добити осим у
администрацији «Српске Зоре» у књижар-
ама: Браће М. Поповића у Новом Саду,
Браће Јовановића у Панчеву, Велимира
Валожина у Биограду и Јевте Миљина
у Котору.

На администрацију ваља новац слати
или у плаћеном писму, или поштанском
упутницом. ГГ. комисионаре и скупаљаче
умољавамо, да се с наручином непосредно
на нас обраћају.

У р е д н и ш т в о „Српске Зоре“.
Wien, VII. Burggasse 24.

У државној штампарији.